

JAARRAPPORT 2018
STICHTING INTERNATIONAL JUSTICE
MISSION
THE NETHERLANDS
DEN HAAG

IJM

INHOUD

ALGEMEEN	3
JAARVERSLAG BESTUUR	5
GOVERNANCEVERSLAG 2018	11
FINANCIEEL VERSLAG	
Balans per 31 december 2018	13
Staat van baten en lasten over 2018	14
Kasstroomoverzicht	15
Grondslagen van de financiële verslaggeving	16
Stelselwijziging	16
Waarderingsgrondslagen	17
Grondslagen voor de resultaatbepaling	17
Toelichting op de balans	18
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	20
Toelichting op staat van baten en lasten	21
Toelichting lastenverdeling	27
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring	29

ALGEMEEN

Juridische structuur

Stichting International Justice Mission The Netherlands (IJM NL) is statutair gevestigd in Den Haag. IJM is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 27342349. Sinds 2009 heeft IJM de ANBI status.

2 november 2018 werd het besturingsmodel van IJM NL gewijzigd in een Raad van Toezicht model en werden conform de statuten aangepast.

Op 1 februari 2019 heeft IJM NL het CBF-keurmerk verkregen.

Doel

1. De Stichting heeft ten doel het verzekeren dat de armen wereldwijd worden beschermd tegen geweld, in overeenstemming met waarden van het Christelijke geloof (de "missie) en om te dienen als een regionale coördinerende organisatie, om de Missie wereldwijd uit te breiden alsmede al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
2. De Stichting beoogt geen winst.
3. De Stichting en IJM Global zullen samenwerken ter bevordering van hun gedeelde missie en waarden en ter naleving van de leer van het Christelijk geloof, zoals verder uiteengezet in deze statuten.
4. Niettegenstaande de band met IJM Global wordt de Stichting beheerd als een afzonderlijke entiteit, die verantwoordelijk is voor haar eigen zaken inclusief het gebruik van haar fondsen voor diens goede doelen.
5. De Raad van Toezicht, bij unaniem besluit, of IJM Global, kan besluiten de samenwerking tussen de Stichting en IJM Global te beëindigen, waarna de stichting het gebruik van het intellectueel eigendom zal beëindigen, inclusief de termen "IJM" en "International Justice Mission", en dergelijke materialen bevattende dergelijke intellectuele eigendommen zal vernietigen of retourneren.

Missie en visie

IJM NL is een wereldwijde organisatie die de armen beschermt tegen geweld door samen te werken met regeringen en andere lokale belanghebbenden om het vermogen van het strafrechtelijk systeem te versterken ten einde slachtoffers te redden en te herstellen en criminelen te weren en af te schrikken door middel van effectieve wetshandhaving. IJM NL maakt deel uit van een wereldwijde organisatie die bestaat uit meer dan 1.000 advocaten, onderzoekers, maatschappelijk werkers, gemeenschapsactivisten en andere professionals in 22 kantoren. Van deze 22 kantoren zijn er 7 fondswervingskantoren (Advancement offices) en 15 veldkantoren (Field offices).

Onze visie is om miljoenen te bevrijden, een half miljard te beschermen en te bewijzen dat gerechtigheid voor de armen niet te stoppen is.

De relatie tussen IJM NL en IJM Global

IJM Global betekent International Justice Mission, een organisatie zonder winstoogmerk opgericht in de Staat Virginia, Verenigde Staten van Amerika. Zowel de Raad van Toezicht als IJM Global zijn bevoegd een lid van de Raad van Toezicht te allen tijde te ontslaan. In het kader van het CBF-keurmerk moet de meerderheid van de leden van de Raad van Toezicht de Nederlandse nationaliteit hebben. IJM Global moet de benoeming van de leden van de RvT goedkeuren.

De volgende besluiten van het Bestuur vereisen de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van IJM Global:

- a. de verkoop, verhuur of soortgelijke handelingen van alle of vrijwel alle activa van de Stichting, inclusief het aangaan van een fusie, consolidatie of ontbinding van de Stichting;
- b. het benoemen of ontslaan van iedere gevolmachtigde of belangrijke werknemer van de Stichting, alsmede het bepalen van diens bevoegdheden;
- c. het wijzigen van de artikelen die de rechten en bevoegdheden van IJM Global aantasten;
- d. het goedkeuren van een organisatorisch en strategisch plan met het doel om te zorgen voor een juiste afstemming op de algemene strategische plannen en doelstellingen van IJM Global.

ALGEMEEN (vervolg)

In een memorandum of Understanding (EMU) tussen IJM NL en IJM Global zijn de volgende zaken uitgewerkt:

- de ondersteuning door IJM Global van de leden van de RvT van IJM NL;
- de eisen inzake vertrouwelijkheid;
- de wederzijdse verwachtingen inzake de samenwerking.

IJM NL onderschrijft de Code of Conduct zoals vastgesteld door IJM Global.

De leden van de RvT ondertekenen jaarlijks een "conflict of interest disclosure". Hier kwamen in 2018 geen (potentiele) kwesties van belangenverstrengeling uit naar voren.

JAARVERSLAG BESTUUR

INLEIDING

2018 was een hectisch jaar voor IJM NL. Bestuurlijk en organisatorisch. In 2018 is de bestuurlijke structuur aangepast naar een Raad van Toezichtmodel. Organisatorisch was het een jaar van investeren zowel intern (personeel) als extern (zichtbaarheid). De visie hierachter is dat de giften navent stijgen. Uit de cijfers 2018 blijkt dat de kosten harder zijn gestegen dan de giften. In 2019 verwachten we een sterkere stijging van de giften.

1. VOORNAAMSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

In 2018 heeft IJM NL met succes een nieuwe bestuursstructuur afgerond. Na het defungeren van het bestuur in januari 2017, heeft IJM Nederland samen met IJM Global gewerkt aan het opzetten van een 2-traps bestuursmodel, bestaande uit een Raad van Toezicht (Supervisory Board) en een Bestuurder/Directeur (Management Board). De Statuten zijn begin 2019 aangepast om de 2-traps structuur van het bestuur vast te leggen conform de normen van het CBF.

De Raad van Toezicht bestaat uit drie leden en de Directeur is tevens Bestuurder. Begin 2018 zijn twee interim leden van de Raad van Toezicht aangesteld vanuit IJM Global. In november 2018 zijn deze interim leden vervangen door twee Nederlandse leden.

IJM heeft bij het Centraal Bureau Fondsenwerving het CBF-keurmerk ontvangen op 1 februari 2019 en tevens is in 2018 een erkenning bij Goede Doelen Nederland verkregen. IJM NL voldoet aan de gegevensbeveiliging en privacy vereisten van de AVG die vanaf 25 mei 2018 van kracht zijn geworden. Verwerkersovereenkomsten zijn ondertekend met de belangrijkste partijen die toegang hebben tot onze adresgegevens. Wij hechten veel waarde aan respect en zorg voor onze achterban en supporters in overeenstemming met de kernwaarden van de organisatie. Onze kernwaarden zijn; christelijk, professioneel en bruggenbouwers.

In 2018 is een gedragscode geïntroduceerd en controleren wij jaarlijks bij alle medewerkers en leden van de Raad van Toezicht op eventuele (schijn van) belangenverstrengeling, door middel van het laten ondertekenen van een verklaring waarin men nevenfuncties opgeeft en eventuele belangenverstrengeling vermeldt. Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aangevraagd en ontvangen.

IJM heeft een goed functionerend systeem van risicomanagement. Uitgaande van de doelstellingen van IJM NL zijn de risico's geïdentificeerd en beheersingsmaatregelen vastgesteld. De organisatie houdt elk kwartaal een risico-assessment.

Strategie (inclusief reputatie)

IJM NL is een veldkantoor voor IJM Global. Een risico is dat de relatie van IJM NL met IJM Global onder spanning komt te staan. In de statuten zijn vastgelegd dat IJM Global een aantal relevant bevoegdheden in dit kader heeft. Hiermee is het risico van "afdrijven" van IJM Global adequaat afgedekt.

IJM NL is opgericht net als doel IJM Global te ondersteunen. Ingeval IJM Global ophoudt te bestaan heeft IJM NL geen bestaansrecht meer. Dit is op dit moment voor IJM NL een theoretisch risico. Mocht het zich toch voordoen dan is in de statuten bepaald dat de resterende middelen van IJM NL ten goede zullen komen aan een Nederlandse ANBI.

IJM NL is een fondsenwervende organisatie. Het reputatierisico is derhalve cruciaal. IJM NL werkt daarom aan een gewenste cultuur door teambuilding sessies, codes of conduct en aansluiten op de cultuur van IJM Global.

Operationele activiteiten (inclusief fraude risico)

Operationeel loopt IJM het risico dat de kosten hoger zijn dan de baten. De baten zijn tot op heden significant hoger dan de kosten. Dat is ook logisch omdat IJM NL resterende middelen overdraagt aan IJM Global. In 2018 is circa € 0,8 miljoen overgedragen.

IJM NL loopt in theorie het risico dat meer wordt overgemaakt aan IJM Global dan mogelijk is gelet op de lopende verplichtingen. IJM NL maakt elk kwartaal een tranche over aan IJM Global. Op dat moment beoordeelt de bestuurder welk bedrag kan worden overgemaakt in relatie tot de bestaande financiële verplichtingen van IJM NL. De vastlegging van deze afweging biedt ruimte voor verbetering. Op advies van de accountant zal met ingang van 2019 bij elke tranche een financieel onderbouwd en intern getoetst bestuursbesluit worden uitgewerkt.

IJM NL loopt ook het risico van fraude. Het belangrijkste risico betreft de beschikking over de bankrekening. IJM NL heeft daarom als maatregelen genomen dat voor grote bedragen (> € 5.000 een dubbele autorisatie nodig is).

JAARVERSLAG BESTUUR (vervolg)

Financiële risico's

IJM NL heeft geen beleggingen en geen afgeleide financiële instrumenten. De giften worden in euro's aan IJM Global doorbetaald. Er is derhalve ook geen valutarisico. IJM NL heeft zeer beperkte langjarige financiële verplichtingen. Er zijn 2 huurcontracten die een beperkte looptijd hebben. Het belangrijkste financiële risico betreft de personele verplichtingen. IJM NL is zich hiervan zeer bewust maar streeft er uitdrukkelijk naar de giften zo snel en zoveel mogelijk naar IJM Global door te betalen. De risico beperkende maatregelen zijn als volgt. Ten eerste maakt IJM NL bij het doorbetalen van de tranches aan IJM Global een zorgvuldige afweging ten opzichte van de op dat moment bestaande financiële verplichtingen. De tweede risico beperkende maatregel is dat IJM NL inmiddels kan steunen op een maandelijks constante giftenstroom van Freedom Partners van circa € 70.000 (!) per maand.

Financiële verslaggeving

IJM NL loopt het risico op een onjuiste financiële verslaggeving. IJM NL heeft sinds 2019 het CBF-keurmerk. De accountant toetst daarop. Dat is een belangrijke maatregel om de getrouwheid van de financiële verslaggeving te waarborgen.

Wet- en regelgeving

IJM NL moet uiteraard voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Voor de loonheffing is de maatregel dat de salarisadministratie is uitbesteed aan een gespecialiseerd salarisadministratiekantoor. IJM NL is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting omdat IJM NL geen onderneming drijft. Voor de omzetbelasting geldt dat IJM NL door een toename aan activiteiten wellicht geconfronteerd gaat worden met de omzetbelasting. Hiervoor zal in 2019 een nader onderzoek worden uitgevoerd. De AVG is voor IJM NL een belangrijke regelgeving. In 2018 zijn in dit kader de nodige maatregelen getroffen. In 2019 zal IJM NL hier een vervolg aangeven omdat het zijn van een fondsenwervende organisatie extra zorgvuldigheid vraagt.

2. DOEL EN REALISATIE

In 2018 heeft het management van IJM nauw samengewerkt met de IJM Global Program Council. Deze jaarlijkse bijeenkomst brengt zowel medewerkers van fondsenwervende kantoren, alsmede veldkantoren bij elkaar en daar ontwikkelt men samen de programma- en bevorderingsstrategie van de wereldwijde organisatie, inclusief de uitvoering van programma's die gerechtigheid garanderen voor individuele slachtoffers en het rechtssysteem van het gastland versterken.

In Nederland betreft IJM het grote algemene publiek, de geloofsgemeenschap, de overheid en het bedrijfsleven bij dit belangrijke werk, en versterkt de uiteenlopende krachten van deze belanghebbenden, supporters en partners voor maximale impact. De focusgebieden en projecten in 2018 zijn als volgt:

- Rechtvaardigheid voor de armen bevorderen

IJM Nederland haalde € 1.894.149 op voor de missie (daarvan is 20 % besteed aan kosten werving en 71 % aan de doelstelling, het restant is besteed aan beheer & administratie). In 2018 droeg IJM € 850.000 bij aan het werk van redding en herstel en rechtvaardigheid voor armen over de hele wereld. Zo hebben deze investeringen bijgedragen aan de redding van 4.660 slachtoffers van slavernij en geweld, het herstel van 910 overlevenden en de veroordeling van 195 daders, alsmede een verhoogde capaciteit voor strafrecht en nazorg in de volgende landen: Bolivia, Dominicaanse Republiek, Guatemala, Ghana, Oeganda, Kenia, India, Thailand, Cambodja en de Filippijnen.

- Advocacy

Begin 2018 heeft IJM Nederland een medewerker (Andrea Brouwer) aangenomen om relaties met de nationale overheid en de Europese Unie te onderhouden.

In 2018 werkte IJM NL samen met de landelijke politiek aan een wet betreffende due diligence in de waardenketen. IJM NL maakt ook deel uit van het Platform Stop Moderne Slavernij om te lobbyen bij politieke partijen voor een initiatiefwet over kinderarbeid. Als lid van de Building Change Coalition werkt IJM NL samen met een brede groep van organisaties op het gebied van duurzaamheid en ontwikkelingssamenwerking. We lobbyen in de Tweede Kamer en bij ministeries en organiseren evenementen met politici. IJM NL heeft in 2018 relaties opgebouwd met verschillende leden van het nationale parlement, alsmede ambassadeur voor mensenrechten. Regelmatig hebben we contact met de Nationaal Rapporteur voor mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen.

JAARVERSLAG BESTUUR (vervolg)

Dit jaar heeft IJM NL ook voor het eerst een officiële presentatie over ons werk in India georganiseerd in het Europees Parlement in Brussel. Regelmatig is er contact met bestaande relaties en strategische partners zoals met de EU-coördinator voor de bestrijding van mensenhandel, DG DEVCO en EUEA (de diplomatieke dienst van de Europese Unie die zich bezighoudt met buitenlandse zaken en veiligheid). Ook was IJM NL vertegenwoordigd op het jaarlijkse Europese Gebedsontbijt in het Europees Parlement. IJM NL heeft samen met collega's in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk een beleidsstuk opgesteld over samenwerking met de Europese Unie en hoopt in 2019 samen in Europees verband fondsen te betrekken uit Brussel voor IJM's veldwerk in Afrika en Azië. IJM heeft het lidmaatschap van EU-CORD (EU-netwerk voor kleinere Ngo's) aangevraagd en hoopt medio 2019 deel uit te maken van dit netwerk. IJM NL is betrokken bij het EFN (European Freedom Network) en Voice (netwerk ter voorkoming van mensenhandel) en ECPM (European Christian Political Movement).

Een cruciaal onderdeel van ons werk is het versterken en toerusten van Justice Advocates. Justice Advocates verhogen het bewustzijn over geweld tegen de armen en het verandermodel van IJM en zij zetten zich in voor beleidsbeïnvloeding rond mensenhandel en geweld tegen de armen en werven geld en andere middelen voor het werk.

- *Activering van Business Ambassadeurs*

IJM NL betreft het (midden-klein) bedrijfsleven bij de missie door spreekbeurten te organiseren bij serviceclubs en evenementen. In 2018 hebben twee businesslunches plaatsgevonden in Houten en Nijkerk met Holly Burkhalter (IJM Washington DC) en Sanjay Macwan (IJM India).

Daarnaast zijn er 10 spreekbeurten bij de Rotary Club verzorgd. Ook was IJM 25 keer vertegenwoordigd tijdens ondernemersontbijten en de Ondernemingsdagen in Veenendaal. Bij deze bijeenkomsten krijgen potentiële "business ambassadeurs" de gelegenheid om meer te leren over IJM's veldwerk en een bijdrage te geven voor reddingsacties.

Momenteel dragen 128 bedrijven financieel bij aan reddingsacties in het veld.

- *Mobilisatie van de kerk*

De kerk is een strategische partner bij het bestrijden van moderne slavernij. IJM NL nodigt kerken uit om rechtvaardigheid voor de armen een centraal deel van hun bediening te maken, zowel lokaal als wereldwijd, en om gebruik te maken van de kracht van de kerk en deze in te zetten om bescherming van de armen tegen geweld mogelijk te maken. Dit heeft in 2018 geresulteerd in een stijging van 31% ten opzichte van 2017 in bijdragen voor onze programma's.

IJM NL organiseerde in 2018 speciale evenementen met en voor kerken, zoals de Eclips Kerkentour en de kerstconcerten met Joke Buis. Ook introduceerde IJM de Freedom Sunday in Nederland, die op 22 september plaats vond. Wij ontwikkelden een speciaal programma over recht en gerechtigheid voor de eredienst waar kerken gebruik van konden maken en veel IJM-ers spraken in verschillende kerken in het land.

- *Media en storytelling*

Om onze missie te promoten, verschenen de IJM-verhalen circa 300 keer in verschillende media zoals in kranten en tijdschriften, op radio en op de nationale televisie.

Tijdens twee dagen kregen meer dan 30 vrijwilligers en nieuwe medewerkers van IJM NL een training Storytelling. Hier leerden zij het verhaal van IJM op een effectieve wijze met anderen te delen. Daarnaast reisde Henk Jan Kamsteeg, manager Storytelling van IJM NL, naar Sydney om het team van IJM Australië te trainen in Storytelling en leiderschap.

IJM NL verhoogde zijn sociale media footprint naar 9.779 volgers op Facebook, 1.580 volgers op Instagram en 2.445 op Twitter.

JAARVERSLAG BESTUUR (vervolg)

- Veld- en projectbezoeken

In 2018 bezochten 6 medewerkers vanuit Nederland de IJM-veldkantoren in Ghana, India en de Filipijnen. De bezoeken hebben tot doel om meer te leren over het bestrijden van de gevolgen van moderne slavernij en toe te zien dat de bijdrage vanuit Nederland efficiënt en effectief wordt ingezet voor onze missie. Deze veldbezoeken zijn vastgelegd in verslagen en/of blogs.

INDIA

Henk Jan Kamsteeg bezocht samen met twee ondernemers in februari 2018 Kolkata en leerde daar meer over hoe IJM de mensenhandel van uit Bangladesh en Nepal bestrijdt. Sinds de start van IJM in deze stad zijn reeds 406 meisjes bevrijd en 499 verdachten van mensenhandel gearresteerd. IJM kon duizenden potentiële slachtoffers beschermen. In juli bezocht Andrea Brouwer samen met een voorgangster van een kerk het kantoor van IJM in Delhi. Dit bezoek richtte zich vooral op de nazorgprogramma's voor mensen die uit gedwongen arbeid worden bevrijd. In Delhi houdt IJM zich niet alleen bezig met reddingsoperaties, maar speelt IJM ook een belangrijke rol bij het beïnvloeden van de overheid om een einde te maken aan slavernij.

GHANA

Arjen ten Brinke en Ruben Vlot reisden in mei 2018 naar Ghana ter voorbereiding van verschillende fondswervende activiteiten in Nederland; zoals Freedom Sunday en de MudRaise. Daarnaast heeft Arjen ten Brinke onderzoek gedaan voor het schrijven van zijn boek over de rol van de kerk in slavernij ten tijde van de trans-Atlantische slavenhandel en de rol van de kerk vandaag de dag. Zij hebben ook kennis gemaakt met het team van IJM in Accra en geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen rondom het bevrijden van jongens op het Voltameer.

FILIPPIJNEN

Deborah Voordewind en Herco van Houwelingen bezochten het werk van IJM op Cebu. Op dit eiland in de Filipijnen bevrijdt IJM in nauwe samenwerking met de lokale politie kinderen uit cyberseks. Zij bezochten buurten waar reddingsoperaties worden uitgevoerd en nazorgcentra waar kinderen traumahulp krijgen. Daarnaast voerden zij gesprekken met lokale overheden, zoals de WCPC (speciale politie-eenheid die zich richt op het bestrijden van moderne slavernij) en de burgemeester van Cordova die het werk van IJM ondersteunt.

Tijdens dit bezoek hebben de Nederlandse medewerkers veel geleerd over de positieve resultaten van de aanpak van IJM ten aanzien van het rechtssysteem op de Filipijnen.

- Stagiairs en fellows

IJM heeft een wereldwijd stagiair- en fellowsprogramma waarmee studenten die stagelopen en professionals (fellows) die tijd en geld doneren door voor de organisatie te werken en bij te dragen met hun vaardigheden en talenten. Tegelijkertijd rusten we ze toe voor een toekomstige loopbaan in het werk om de armen tegen geweld te beschermen. In 2018 faciliteerde IJM Nederland de bijdrage van twee fellows in Washington DC. Dit resulteerde in kennisuitwisseling en verhoogde motivatie voor de betrokken partijen.

- Europa

IJM Global heeft de Directeur van IJM NL in haar rol als European Coördinator gevraagd om te onderzoeken wat voor mogelijkheden er zijn om het werk van IJM in Europa uit te breiden. Het onderzoek bestond uit deskresearch door een stagiaire en het bezoeken van een reeks van nieuwe en bestaande contacten in België, Denemarken, Spanje, Zweden en Zwitserland. De conclusie van het onderzoek is dat de organisatie voorrang zou moeten geven tot uitbreiding naar Scandinavië, Zwitserland en Spanje.

In Denemarken werkt IJM nauw samen met de Danish Justice Foundation en ontving fondsen vanuit deze stichting voor het bevrijden van slaven in noord India. In Zweden ontving IJM de Human Dignity Award 2018. Deze onderscheiding werd in september uitgereikt in Uppsala. Amnesty International nodigde IJM uit om op haar jaarlijkse congres in Brussel een presentatie te geven over onze Theory of Change. De coördinator kerken van IJM NL heeft het Freedom Sunday initiatief in Zwitserland ondersteund. Het netwerk van vrijwilligers in Zwitserland is regelmatig bezocht en er is een bijeenkomst met Gary Haugen georganiseerd voor een 50-tal donateurs die in de omgeving van Zurich, Zwitserland wonen.

IJM NL was vertegenwoordigd tijdens de Hope for Europe conferentie van de Europese Evangelische Alliantie in Tallinn, Estland en het Christian Economic Forum in Sankt Moritz, Zwitserland.

JAARVERSLAG BESTUUR (vervolg)

IJM Nederland is ook nauw betrokken bij het opzetten van het nieuwe veldkantoor in Roemenië. In juni 2018 heeft de directeur samen met een team van IJM Global een bezoek gebracht aan Boekarest en Cluj. Tijdens deze reis zijn er gesprekken gevoerd met onder andere de Nederlandse Ambassade, de ANITP (Nationale Mensenhandel bestrijding) en het DICOTT (Nationale aanklagers organisatie), International Organization for Migration, Teen Challenge, World Vision en vertegenwoordigers van de Roemeens Orthodoxe kerk. Begin 2019 is IJM Roemenië officieel opgericht en in de zomer van 2019 zal er een veld directeur worden aangesteld om het programma in dit land te ontwikkelen.

3. COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Het delen van het verhaal van de mensen die we dienen en de impact die we zien in ons werk is belangrijk, zowel voor transparantie en het afleggen van verantwoording als voor het versterken van een grotere betrokkenheid van onze achterban. IJM Nederland publiceert elk kwartaal een magazine waarin wij communiceren over de breedte van ons werk en oproepen tot betrokkenheid van ondernemers, politici en donateurs.

Naast dit magazine, informeren we onze achterban actief via onze website en andere sociale media zoals Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn.

Regelmatig delen we nieuws uit het veld (zoals op handen zijnde reddingsoperaties) en onze Nederlandse activiteiten via digitale nieuwsbrieven. We nodigen onze donateurs ook regelmatig uit voor evenementen, zoals diners met collega's uit het veld en "concerten met een boodschap".

IJM NL heeft ook media-aandacht gegenereerd voor verschillende cyberseks rechtszaken op de Filippijnen waarbij Nederlandse daders betrokken waren. Dit heeft bijgedragen aan lopende onderzoeken door wetshandhavers in Nederland.

4. FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Het totale inkomen is gegroeid van € 1.528.148 in 2017 naar € 1.894.149 in 2018, dit is een stijging van 24 %. Wij zijn onze donateurs enorm dankbaar voor hun aanhoudende vertrouwen in IJM NL. In Nederland wordt het werk van IJM meer en meer bekend bij het grote publiek en dit heeft als gevolg dat meer mensen ons helpen bij de bestrijding van slavernij.

Van de totale inkomsten is € 1.341.524 (71%) besteed aan doelstelling van de organisatie en € 386.098 (21%) aan kosten werving. Het deel dat besteed is aan de doelstelling wil IJM NL in de toekomst laten groeien naar minimaal 75%.

IJM NL heeft € 850.000 overgedragen aan het veld. Dit is slechts een kleine verhoging in vergelijking met 2017, omdat veel aandacht is besteed aan lobbyen bij de Nederlandse overheid, bewustwording binnen lokale kerken en onderwijsinstellingen. Ook is er geïnvesteerd in relaties met de Europese Unie en andere internationale strategische partnerschappen.

De begrote giften bedroegen € 2,5 miljoen. In werkelijkheid is € 1,9 miljoen gerealiseerd. Ten opzichte van 2017 is dit 24 % meer, maar toch is het 26 % onder de begroting. De begroting is duidelijk te ambitieus geweest. De bijdrage aan IJM Global is slechts 5 % hoger dan 2017. Dit betekent dat 2018 vooral moet worden gezien als een jaar waarin is geïnvesteerd in zichtbaarheid. De hoop en verwachting is dat deze investeringen in 2019 zich zullen vertalen naar een stijging van de giften.

Over 2018 is € 163.030 meer besteed dan ontvangen. Dit is bewust beleid. IJM NL streeft naar een zo snel mogelijke doorbetaling van ontvangen giften.

Besteding van giften

	2018		2017	
	Realisatie %	Begroting %	Realisatie %	Begroting %
Besteed aan doelstellingen	71	67	71	70
Wervingskosten	21	17	10	15
Beheer & administratie	17	12	12	13
Resultaat	-9	4	7	2

JAARVERSLAG BESTUUR (vervolg)

Reserves en fondsen

IJM NL streeft er naar de ontvangen giften zo snel en zoveel mogelijk direct door te betalen. Een continuïteitsreserve ad € 50.000 wordt toereikend geacht. IJM NL heeft hiervoor een adequaat stelsel van risicomanagement.

Aard van de giften

De bestemde baten zijn naar hun aard eenmalig. IJM NL heeft uiteraard wel jaarlijks terugkerende activiteiten om jaarlijks bestemde giften binnen te halen. IJM NL heeft een groeiende basis van mensen die maandelijks giften geven. Dit betreft de Freedom partners die thans circa € 70.000 per maand doneren op basis van een machtiging.

Fondsenwervingen

IJM NL werft fondsen door middel van mailings, de Mudraise, events met business partners, spreekbeurten en het genereren van publiciteit.

Beleggingsbeleid

IJM NL belegt zijn kapitaal niet. Elk kwartaal worden de ontvangen giften afgedragen aan IJM Global. Deze overboekingen naar het veld gebeuren in €'s.

Begroting 2019

Voor 2019 geeft de begroting het volgende beeld:

Baten	3.460.000
Doorbetalingen veldkantoren	2.000.000
	<hr/>
	1.460.000
<i>Lasten</i>	
Personeelslasten	700.000
Publiciteit en communicatie	590.000
Kantoor- en huisvestingslasten	170.000
	<hr/>
	1.460.000
Saldo	-

Op basis van de cijfers van het 1ste halfjaar 2019 zal worden bezien of de begroting 2019 moet worden bijgesteld. In het licht van de realisatie in 2018 lijkt de begroting 2019 ambitieus.

Den Haag, 26 juni 2019

w.g.

A. H. Delhaas - Van Dijk

GOVERNANCEVERSLAG 2018

IJM NL heeft in 2018 in nauwe samenwerking met IJM Global gewerkt aan het opzetten van een 2-traps bestuursmodel, bestaande uit een bestuur (Management Board) en een Raad van Toezicht (Supervisory Board). Deze wijziging werd 2 november 2018 doorgevoerd. Het bestuur van IJM NL was tot 2 november 2018 als volgt samengesteld:

			<i>Voorzitter</i>	<i>Penningmeester</i>	<i>Lid</i>
Januari	-	Maart	M. Russell	E.W. Ha	C. Wilkingson
Maart	-	2 november	P.A. Langford	E.W. Ha	C. Wilkingson

Vanaf 2 november 2018 heeft IJM NL een 2-traps bestuursmodel.

Bestuur

De stichting werd vanaf 2 november 2018 bestuurd door A.H. Delhaas - Van Dijk, geboren 2 september 1959.

Mevrouw Delhaas - Van Dijk heeft de volgende nevenfuncties (alle onbezoldigd)

- Lid Raad van Toezicht Stichting Open Doors Nederland, Ermelo
- Bestuurslid Stichting Kinderen van Cairo, Rotterdam
- Bestuurslid Tirzah International, Los Angeles (tot juni 2018)
- Voorzitter Re-starter, Almere

In de statuten van 2 november 2018 is opgenomen dat het bestuur bestaat uit minimaal 3 personen. De praktijk is anders. Om deze reden is in de statutenwijziging begin 2019 opgenomen dat het bestuur bestaat uit 1 of meer personen.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het Bestuur en de algemene gang van zaken in IJM NL. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen honorering voor hun lidmaatschap.

De samenstelling van de Raad van Toezicht per 2 november 2018 is als volgt:

De heer M.W. Vroom, voorzitter (geboren 25 januari 1975)

De heer P. Klop RA MGA, lid (aandachtsgebied financiën en bedrijfsvoering) (geboren 8 oktober 1961)

De heer P.A. Langford, lid (vanuit IJM Global) (geboren 5 september 1971)

De zittingstermijn en het rooster van aftreden van de Raad van Toezicht is als volgt:

	<i>Benoemd</i>	<i>Herbenoeming</i>	<i>Einde zittingsduur</i>
De heer M.W. Vroom	6 november 2018	November 2020	November 2026
De heer P. Klop RA MGA	6 november 2018	November 2020	November 2026
De heer P.A. Langford	6 november 2018	November 2020	November 2026

De (neven-)functies van de leden van de Raad van Toezicht in 2018 zijn:

De heer M.W. Vroom:

- Burgemeester Krimpen aan den IJssel
- Lid commissie fonds kerk en wereld van de PKN (onbezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (tot mei 2019)(bezoldigd)

De heer P. Klop RA MGA:

- Directeur / aandeelhouder Public Values BV
- Directeur / aandeelhouder Flex Values BV
- Extern deskundige TIAS School for Business and society, opleiding Registercontroller
- Geassocieerd partner AT&C Accountants en Belastingadviseurs (vanaf oktober 2018)
- Lid raad van toezicht Stichting Singelzicht (onbezoldigd)

GOVERNANCEVERSLAG 2018 (vervolg)

De heer P.A. Langford

- Vice President International Advancement, International Justice Mission Global
- Bestuurder International Justice Mission Australia
- Bestuurder International Justice Mission UK
- Bestuurder International Justice Mission Germany

De RvT is in november 2018 ingesteld. Het jaar 2018 was op dat moment nagenoeg verstreken. Om deze reden heeft de RvT zich gericht op een aantal hoofdlijnen

- Rol bestuurder voor IJM Europa loskoppelen van IJM NL
- Voldoen aan compliance eisen CBF, ANBI en algemene eisen governance
- Begroting 2019
- Agenderen salaris bestuurder IJM NL in relatie tot CBF norm
- Risicomanagement liquiditeiten beheer
- Transparantie in verslaggeving
- Alignment IJM NL met IJM Global

Vergaderingen

Het bestuur en per november 2018 de RvT en het bestuur hebben in 2018 drie keer gezamenlijk vergaderd. Hierbij waren de volgende onderwerpen geagendeerd:

- CBF norm salaris bestuurder is lager dan het salaris van de huidige directeur
- De ontwikkeling van de kosten
- De investeringen in fondsenwerving
- De groei van de organisatie
- De alignment met de strategie van IJM Global
- Het verwerven van het CBF-keurmerk

De leden van de RvT zijn benoemd op basis van een profielschets.

Statuten

Begin 2019 zullen de statuten van IJM NL opnieuw worden aangepast. Het minimaal aantal leden van het bestuur wordt bijgesteld naar één. Daarnaast wordt in de statuten, conform de ANBI-eisen, een bepaling opgenomen over de bestemming van een batig saldo in het geval de stichting wordt opgeheven.

Code of conduct

Begin 2019 is de nieuwe gedragscode gepresenteerd aan alle medewerkers. Deze gedragscode is gebaseerd op de 'code of conduct' van IJM Global maar werd aangepast aan de Nederlandse wet- en regelgeving. Overige aanpassingen van de Code of conduct van IJM Global zijn alleen doorgevoerd indien noodzakelijk voor de Nederlandse context.

Den Haag, 26 juni 2019

w.g.

De heer M.W. Vroom

De heer P. Klop RA MGA

De heer P.A. Langford

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
ACTIVA		
<i>VASTE ACTIVA</i>		
Materiële vaste activa	-	1.175
<i>VLOTTENDE ACTIVA</i>		
Vorderingen en overlopende activa	113.767	129.689
Liquide middelen	80.705	221.985
	194.472	351.674
Totaal activa	194.472	352.849
PASSIVA		
<i>RESERVES</i>		
Reserves		
Continuïteitsreserve	68.239	91.491
Bestemmingsreserves	-	139.778
	68.239	231.269
<i>KORTLOPENDE SCHULDEN</i>		
Belastingen en sociale lasten	21.664	13.165
Te betalen personeelslasten	34.716	16.630
Crediteuren	47.505	33.785
Overige schulden en overlopende passiva	22.348	58.000
	126.233	121.580
Totaal passiva	194.472	352.849

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
Baten			
Baten van particulieren	1.246.792	1.190.000	761.679
Baten van bedrijven	282.010	500.000	232.382
Baten van strategische partnerschappen	-	100.000	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	365.347	755.000	534.087
<i>Som van de geworven baten</i>	<u>1.894.149</u>	<u>2.545.000</u>	<u>1.528.148</u>
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
IJM Global	850.000	1.125.000	807.500
Educatie & mobilisatie	491.524	574.457	267.459
	<u>1.341.524</u>	<u>1.699.457</u>	<u>1.074.959</u>
<i>Werving baten</i>	386.098	424.128	158.775
<i>Beheer en administratie</i>	329.557	325.499	185.107
<i>Som der lasten</i>	<u>2.057.179</u>	<u>2.449.083</u>	<u>1.418.841</u>
Resultaat	<u><u>-163.030</u></u>	<u><u>95.917</u></u>	<u><u>109.307</u></u>
<i>Resultaatbestemming</i>			
Toevoeging / onttrekking continuïteitsreserve	-23.252		27.862
Toevoeging / onttrekking bestemmingsreserve	-139.778		109.570
Toevoeging / onttrekking bestemmingsfonds	-		-28.125
	<u><u>-163.030</u></u>		<u><u>109.307</u></u>

KASSTROOMOVERZICHT

	2018 €	2017 €
<i>Baten</i>		
Geworven baten	1.885.285	1.489.552
-/- Doorbetaald aan IJM Global	849.730	807.500
	1.035.555	682.052
<i>Lasten</i>		
Personeelskosten	671.512	290.615
Publiciteit en communicatie	312.979	133.238
Kantoor en overige kosten	107.876	57.585
Huisvestingskosten	41.837	20.671
Reiskosten	42.631	40.136
	1.176.835	542.245
Meer uitgegeven dan ontvangen	-141.280	139.807
<i>Liquide middelen</i>		
Saldo per 1 januari	221.985	82.178
Saldo per 31 december	80.705	221.985
	-141.280	139.807

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de kasstromen. Er zijn twee methoden voor het kasstroomoverzicht. De eerste methode is de indirecte methode. Bij de indirecte methode worden de kasstromen van het boekjaar geanalyseerd en verklaard door de verschillen in de overige balansposten weer te geven. Dit is informatie die de gebruiker van de jaarrekening ook zelf uit de jaarrekening kan afleiden. IJM NL kiest er daarom voor (met ingang van 2018) de directe methode toe te passen. Dit houdt in dat de kasstromen worden gespecificeerd naar de werkelijke kasstromen op de bank. De vergelijkende cijfers 2017 zijn ook alsnog opgezet op de directe methode.

Volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving nummer 360 (RJ360) worden de kasstromen ingedeeld in operationele, investerings- en financieringskasstromen. IJM NL heeft geen investerings- en financieringskasstromen. IJM NL heeft uiteraard wel operationele kasstromen. Het kasstroomoverzicht heeft de operationele kasstromen uitgewerkt in aansluiting op de structuur van de staat van baten en lasten.

Analyse kasstromen 2018

De verschillen tussen de kasstromen 2018 en 2017 lopen parallel met de verschillen in de staat van baten en lasten. De kern is dat de ontvangen giften ten opzichte van 2017 met circa € 400.000 (27 %) zijn gestegen terwijl de kosten met circa € 600.000 (217 %) zijn gestegen. IJM NL heeft in 2018 bewust geïnvesteerd in online en offline zichtbaarheid. Het is de bedoeling dat deze investeringen in 2018 zich in 2019 vertalen in een voortzetting van de groei van de giften.

GRONDSLAGEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

STELSELWIJZIGING

Met ingang van het boekjaar 2018 is een stelselwijziging doorgevoerd inzake voorraden.

IJM NL verricht veel activiteiten om bewustwording te creëren en giften te werven. De verkoop van merchandise en boeken is één van de succesvol hiervoor ingezette instrumenten. Tot en met boekjaar 2017 is de voorraad merchandise en boeken op de balans geactiveerd en werden de opbrengsten verantwoord onder de baten. De verantwoording in de jaarrekening van de hiermee gemoeide geldstromen is door IJM NL in 2018 geëvalueerd.

IJM NL streeft naar een duidelijke jaarrekening die aansluit op de visie op de activiteiten. De verkoop van merchandise en boeken is een middel om bewustwording te creëren en giften te werven en is met ingang van het boekjaar 2018 als zodanig verantwoord. Ook de waardering van de voorraden is kritisch bezien. Gebleken is dat de voorraden een relatief hoog risico van incurantheid hebben. Daarnaast is de totale omvang relatief beperkt ten opzichte van het totaal van de activiteiten van IJM NL. Daarom is besloten om met ingang van het boekjaar 2018 de voorraden per balansdatum op nihil te waarderen.

De eindvoorraad per 31 december 2018 (€ 12.194) is in één keer ten laste van de lasten educatie & mobilisatie gebracht. De vergelijkende cijfers 2017 zijn aangepast wat het volgende beeld geeft:

	<i>Voor stelselwijziging</i>		<i>Na stelselwijziging</i>	
	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2017
	€	€	€	€
Voorraden	12.194	12.006	-	-
Continuïteitsreserve	80.433	103.497	68.239	91.491

	<i>Voor stelselwijziging</i>		<i>Na stelselwijziging</i>	
	2018	2017	2018	2017
	€	€	€	€
Resultaat	-162.842	121.313	-163.030	109.307

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de verwachte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschafwaarde of vervaardigingslasten.

<i>Afschrijvingscategorie</i>	<i>Afschrijvingspercentage</i>
Hard- en software	20%

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Projectverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit ter zake, dat schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie; deze worden ten laste gebracht van het boekjaar waarin de projectactiviteiten dienen te worden uitgevoerd door de uitvoerende projectpartner.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van IJM NL. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel. Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten

Baten van particulieren en bedrijven

Donaties en giften van particulieren en bedrijven worden als bate verantwoord in het jaar dat ze ontvangen worden.

De opbrengsten uit hoofde van nalatenschappen zijn verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De omvang van opbrengsten uit hoofde van nalatenschappen kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Donaties en giften van andere organisaties zonder winststreven worden als bate verantwoord in het jaar dat ze ontvangen worden, behalve als informatie bekend is dat ze op een andere periode betrekking hebben. Projecttoekenningen van andere organisaties zonder winststreven worden als bate verantwoord in het jaar dat de besteding plaatsvindt.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

De opbrengsten van verkochte artikelen (boeken, armbanden en overige artikelen) worden verantwoord in het jaar waarin de artikelen geleverd zijn.

Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Kostentoe rekening

Op basis van de door het bestuur goedgekeurde kostenverdeling zijn directe en indirecte kosten toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer & administratie.

TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	2018 €	2017 €
<i>Software bedrijfsvoering</i>		
Stand per 1 januari	1.175	4.026
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	1.175	2.851
Mutaties boekjaar	1.175	2.851
Stand per 31 december	-	1.175
	31-12-2018 €	31-12-2017 €

Vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen

EO-Metterdaad - IJM Cybersex trafficking project	-	18.600
Collecten, giften en acties kerken	-	18.000
Overige toegezegde bijdragen payment providers	99.767	54.303
Totaal	99.767	90.903

Vooruitbetaalde bedragen

Borg huur pand	3.321	5.350
Nog te ontvangen bedragen	10.679	33.436
Totaal	14.000	38.786

Totaal vorderingen en overlopende activa

	113.767	129.689
--	---------	---------

In 2018 is het kantoor van IJM NL verhuisd. Met de nieuwe huurcontracten is ook een andere (lagere) borg afgesproken.

Liquide middelen

Kas	235	581
ING, rekening-courant	50.505	136.439
ING, spaarrekening	29.965	84.965
Totaal	80.705	221.985

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

RESERVES

	2018 €	2017 €
<i>Continuïteitsreserve</i>		
Stand per 1 januari	91.491	63.629
Resultaatbestemming	<u>-23.252</u>	<u>27.862</u>
Stand per 31 december	68.239	91.491

IJM NL streeft er naar de ontvangen giften direct door te betalen naar IJM Global. Dit betekent ook dat IJM NL een zo laag mogelijke continuïteitsreserve wil aanhouden. Om dit verantwoord te kunnen doen is een goed stelsel van risicomanagement nodig. IJM NL zal dit stelsel in 2019 evalueren en verbeteren. Gedacht wordt aan een strakke liquiditeitsplanning en -beheersing, directe doorbetaling van bestemde giften, bij doorbetaling van giften aan IJM Global een evaluatie door de bestuurder van de bedrijfsrisico's, een up to date administratie van de financiële verplichtingen en een strakke kostenbeheersing. Het bestuur acht een continuïteitsreserve ad € 50.000 toereikend. Voor de beoordeling van de continuïteit van IJM NL dient te worden bedacht dat IJM NL kan steunen en rekenen op een maandelijkse (groeijende) giftenstroom van Freedom Partners ad thans € 70.000 (!) per maand.

<i>Bestemmingsreserve</i>		
Stand per 1 januari	139.778	30.208
Resultaatbestemming	<u>-139.778</u>	<u>109.570</u>
Stand per 31 december	-	139.778

Met ingang van 2018 is het beleid van IJM NL om giften zo snel en zoveel mogelijk door te betalen aan IJM Global. Daarom wordt er geen bestemmingsreserve meer aangehouden.

31-12-2018 €	31-12-2017 €
-----------------	-----------------

Te betalen personeelslasten

Te betalen vakantietoeslag	27.333	14.030
Te betalen vakantiedagen	7.383	2.600
	<u>34.716</u>	<u>16.630</u>

Overige schulden en overlopende passiva

Nog te betalen accountantskosten	12.500	-
Nog te betalen wervingskosten	9.848	-
Vooruitontvangen bijdrage IJM Global	-	58.000
	<u>22.348</u>	<u>58.000</u>

De vooruitontvangen bijdrage van IJM Global betrof het aandeel van de salariskosten 2018 van bestuurder voor haar Europese werkzaamheden.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Huurverplichtingen

IJM NL heeft twee locaties: Hilversum en Den Haag.

Hilversum

Het huurcontract in Hilversum is aangegaan voor de periode 1 augustus 2018 tot 1 augustus 2021. Daarna is sprake van een jaarlijkse verlenging voor de periode van 1 jaar. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 33.350. De huurprijs wordt voor het eerst per 1 januari 2020 aangepast. De per 31 december 2018 bestaande verplichting voor het huurcontract Hilversum betreft derhalve € 86.155 voor de periode 1 januari 2019 tot 1 augustus 2021 (31 maanden).

Den Haag

Het huurcontract in Den Haag is aangegaan voor de periode 1 april 2018 tot 31 maart 2020. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 6.504 met in 2020 door toename van het aantal afgenomen m een kleine toename hiervan. De per 31 december bestaande verplichting voor het huurcontract Hilversum betreft derhalve € 8.791 voor de periode 1 januari 2019 tot 31 maart 2020 (15 maanden).

Afdracht door IJM NL aan IJM Global

IJM NL doet afdrachten aan IJM Global al naar gelang er beschikbare liquide middelen zijn. De in de jaarrekening 2018 verantwoorde afdrachten betreffen het jaar 2018. IJM NL heeft per 31 december 2018 bij IJM Global niet de gerechtvaardigde verwachting gewekt dat in 2019 nog een extra veldbijdrage over 2018 door IJM NL aan IJM Global zou worden overgemaakt. Er is per 31 december 2018 derhalve niet sprake van een schuld van IJM NL aan IJM Global.

Fiscale positie omzetbelasting

IJM NL is een fondsenwervende instelling. IJM NL verricht geen diensten en is derhalve in dit kader niet omzetbelastingplichtig. Een (klein) onderdeel van de activiteiten om giften te werven en kennis over te dragen is de verkoop van merchandise en boeken. Hiervoor zou er wellicht sprake kunnen zijn van omzetbelastingplicht. De omvang van de activiteiten is erg beperkt en er is in de regel sprake van een negatief resultaat. (Lees: de verkoop kost geld). IJM NL is overigens door de belastingdienst niet aangemerkt als omzetbelastingplichtig. Samenvattend zijn de activiteiten van IJM NL in de jaarrekening inclusief omzetbelasting verantwoord.

Vrijwilligers

Naast de betaalde functies is IJM NL zeer dankbaar voor de inzet van een groep van ongeveer 50 enthousiaste (onbetaalde) vrijwilligers die met regelmaat het werk in Nederland ondersteunen met hun tijd, kennis en talenten.

TOELICHTING OP STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
Baten van particulieren	1.246.792	1.190.000	761.679
Baten van bedrijven	282.010	500.000	232.382
Baten van strategische partnerschappen	-	100.000	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	365.347	755.000	534.087
Totaal	<u>1.894.149</u>	<u>2.545.000</u>	<u>1.528.148</u>

BATEN VAN PARTICULIEREN

Vaste maandelijkse giften

Freedom partners	524.180	515.000	291.038
Alledaagse helden	114.496	106.000	142.160
Overige maandelijkse giften	2.895	-	7.435
Totaal vaste maandelijkse giften	<u>641.571</u>	<u>621.000</u>	<u>440.633</u>

Overige giften particulieren

Individuele incidentele giften	447.661	449.000	291.429
Sponsoracties (met name Mudraise)	157.560	50.000	29.617
Major donors	-	70.000	-
Totaal overige giften particulieren	<u>605.221</u>	<u>569.000</u>	<u>321.046</u>
Totaal baten van particulieren	<u>1.246.792</u>	<u>1.190.000</u>	<u>761.679</u>

De giften van particulieren zijn spectaculair gestegen van € 800.000 in 2017 tot ruim € 1.200.000 in 2018. Ondanks dat deze 60% stijging was begroot, blijft het een fantastische prestatie.

BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN

Kerken	128.432	225.000	106.639
Stichtingen	225.472	500.000	411.061
Scholen	11.443	30.000	16.387
Totaal	<u>365.347</u>	<u>755.000</u>	<u>534.087</u>

Deze baten zijn ten opzichte van 2017 gedaald van € 500.000 naar € 400.000. De begrote verdubbeling van deze baten werd in 2018 niet gerealiseerd.

Via kerken werden collectes aan IJM gedoneerd. De begrote baten vanuit Freedom Church werden slechts beperkt gerealiseerd.

In 2018 is ingezet op het werven van Freedom Partners en het promoten van projecten als de Mudraise.

Via spreekbeurten in kerken zijn in 2018 ruim 150 Freedom Partners binnen gehaald.

Dit is echter ten koste van de collectes gegaan. Mensen in de kerk staken het geld niet in de collectezak maar werden Freedom Partner of sponsorden een gemeentelid die meedeed aan de Mudraise. Er werd dus via andere kanalen gegeven.

Voor de stichtingen is de begroting 2018 mede gebaseerd geweest op de inkomstem 2018 plus groei. Deze groei is echter niet gehaald, onder andere doordat een toegezegde gift uit 2017 uiteindelijk niet werd ontvangen.

Over het algemeen kan worden gesteld dat de begroting ambitieus was.

Het totaal van de bestemde baten bedraagt € 486.556.

LASTEN BESTEED AAN DOELSTELLINGEN

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
IJM GLOBAL			
Urgente nood	358.444		-
India, Mumbai	106.475		100.000
India, Kolkata	35.430		50.000
Zuid-Azië	50.000		-
Ghana	149.081		-
India	52.988		318.830
Filippijnen	58.680		207.045
Calcutta	32.868		80.625
Roemenië	1.035		50.000
Cambodja	-		1.000
	845.000	1.125.000	807.500
Verrekenende bijdrage IJM Global aan IJM Europe	5.000	-	-
	850.000	1.125.000	807.500
De giften die IJM NL ontvangt zijn deels bestemd en deels voor algemene doeleinden. In 2017 zijn ontvangen giften zonder bestemming door IJM NL wél met een bestemming doorbetaald aan IJM Global. In 2018 zijn giften zonder bestemming ook zonder bestemming doorbetaald.			
De giften met een bestemming worden 100 % direct doorbetaald. De giften voor algemene doeleinden worden doorbetaald na aftrek van de door IJM NL gemaakte kosten.			
EDUCATIE & MOBILISATIE			
<i>Merchandise en boeken</i>			
Boeken	5.595	5.000	5.336
Overige merchandise	14.926	39.500	1.906
Loyalty armbanden	8.841	5.000	5.778
Totaal kosten merchandise en boeken	29.362	49.500	13.020
Opbrengsten merchandise en boeken	18.194	55.000	7.381
<i>Per saldo kosten merchandise</i>	<i>11.168</i>	<i>-5.500</i>	<i>5.639</i>
Marketing campagnes (50 % totale kosten)	33.004	46.500	3.341
Voorlichting scholen	149	5.000	137
Grafische vormgeving promotiemateriaal	2.150	10.000	-
Overig	-	-	21.652
Expression for Justice	1.069	5.000	1.422
Reiskosten vrijwilligers	2.072	5.000	1.643
Partnerschap groot nieuws radio	7.744	5.000	3.872
Kosten voorlichting kerken	14.589	45.150	21.516
Informatiedagen vrijwilligers	247	-	159
Informatiedag deskundigen ("advocacy")	635	15.500	149
Magazines	-	-	10.568
Deelname aan events derden	77.440	93.500	16.722
	150.267	225.150	86.820
<i>Toerekeningen:</i>			
Personeelskosten	308.603	318.807	147.331
Reiskosten internationaal	32.654	30.500	33.308
<i>Totaal toerekeningen</i>	341.257	349.307	180.639
Totaal Educatie & Mobilisatie	491.524	574.457	267.459

De kosten voor educatie & mobilisatie voorzagen voor 2018 een forse investering. IJM NL heeft minder besteed dan begroot. De stijging ten opzichte van 2017 is fors. Deze stijging wordt met name verklaard doordat IJM NL bewust in personeel heeft geïnvesteerd en in participatie in events om de zichtbaarheid te vergroten. Gelukkig hebben deze investeringen geleid tot fors hoger ontvangen giften particulieren (60 % stijging!).

LASTEN WERVING BATEN

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
Kosten payment providers incasso giften	14.989	5.000	-
Bankkosten	1.162	-	-
Kosten business ambassadeurs	689	7.500	1.000
Advertenties online en offline	10.756	34.000	6.789
Fotoframe Freedom Partners	2.026	-	533
Marketing campagnes 50 % van de totale kosten	33.003	17.000	3.340
Website	22.662	13.333	2.770
Kosten Mudraise	67.658	85.000	-
Aquisitiekosten sponsoring stichtingen	6.799	5.000	5.316
Drukwerk	9.690	10.000	13.022
Direct mailings	16.309	37.000	5.316
Global campagnes	1.631	5.000	-
	187.374	218.833	38.086
<i>Toerekeningen:</i>			
Personeelskosten	198.724	205.295	120.689
Reiskosten internationaal	-	-	-
<i>Totaal toerekeningen</i>	198.724	205.295	120.689
<i>Totaal werving baten</i>	386.098	424.128	158.775

De lasten voor de werving van baten zijn ten opzichte van 2017 fors gestegen. De kosten voor de Mudraise zijn hiervoor een belangrijke verklaring. Daar staat tegenover dat de Mudraise ruim twee keer zoveel giften heeft opgeleverd dan de kosten. Verder heeft IJM NL in 2018 ten opzichte van 2017 veel meer geïnvesteerd in zichtbaarheid.

De wervingslasten bedragen 20% van de totale baten (2017: 10%).

BEHEER EN ADMINISTRATIE

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
Personeelslasten beheer en administratie	134.848	200.899	94.120
Kantoor en overige lasten	135.122	73.100	64.762
Huisvestingslasten	46.733	47.500	20.567
Reiskosten	11.233	4.000	5.658
IJM Europe	1.621	-	-
Totaal lasten beheer en administratie	329.557	325.499	185.107

Personeelslasten

Lonen en salarissen	547.050	555.000	322.507
Sociale lasten	87.670	102.000	51.623
Pensioen	35.672	43.000	20.091
Ziekengeldverzekering	6.785	-	4.580
Reiskosten woon-werkverkeer	17.067	19.000	10.900
Vergoeding telefoon, laptop en ziektekosten	7.552	6.000	4.286
Totaal personeelslasten	701.796	725.000	413.987

-/- Toerekeningen:

Educatie & Mobilisatie	308.603	318.807	147.331
Werving baten	198.724	205.295	120.689
IJM Europe	59.621	-	51.847
	566.948	524.101	319.867
Totaal personeelslasten beheer en administratie	134.848	200.899	94.120

De werkzaamheden van IJM NL werden in 2018 uitgevoerd door een groep medewerkers bestaande uit vrijwilligers en beroepskrachten.

	31-12-2018	31-12-2017
Medewerkers		
Beroepskrachten		
Aantal	19	9
waarvan vrouwen	8	2
waarvan mannen	11	7
FTE	13,0	7,4
waarvan bepaalde tijd	9	3
Vrijwilligers	50	

Mevrouw Delhaas - Van Dijk heeft een aanstelling voor onbepaalde tijd, gedurende 40 uren per week. Haar bezoldiging is als volgt opgebouwd:

	2018 €	2017* €
Bruto loon inclusief vakantiegeld	114.749	86.218
Sociale lasten	18.390	11.209
Pensioenlasten	10.892	6.294
Tegemoetkoming ziektekosten	1.352	586
Verzuimverzekering & Arbo	1.441	-
Reiskosten	1.630	2.200
Telefoonvergoeding	600	700
	149.054	107.207

* Mevrouw Delhaas - Van Dijk is per 1 oktober 2017 in dienst getreden. Van de totale bezoldiging 2017 heeft € 34.247 betrekking op de bezoldiging van mevrouw Delhaas - Van Dijk.

BEHEER EN ADMINISTRATIE (vervolg)

Het beloningsbeleid van IJM NL is niet conform de normen van het CBF. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat de huidige directeur van IJM NL tevens directeur is van IJM Europa. IJM Global betaalt een groot deel van de kosten van de rol van de directeur voor IJM Europa. In 2019 zal IJM NL het beloningsbeleid herzien en een transitieplan uitwerken om te gaan voldoen aan de salarissenormen van het CBF.

In mei 2019 is besloten dat de huidige bestuurder mevrouw A. Delhaas-van Dijk in 2019 IJM NL zal verlaten. De belangrijkste aanleiding hiervoor is het vervallen van de rol voor IJM Europa. Deze is vanuit IJM Global in 2019 op een andere manier ingevuld. IJM Global heeft namelijk een herziene strategie voor ogen genaamd Transform 2030. In deze strategie wordt gewerkt met een aantal regio's waaronder Europa en Afrika. De rol van bestuurder zal na het vertrek van de huidige bestuurder tijdelijk worden vervuld door de rechterhand van de IJM leider van de regio Europa/Afrika. Hij zal bezien of en in hoeverre IJM NL een rol kan spelen als centrale backoffice ("hub") voor de regio Europa/Afrika. Zodra dat beeld helder is zal de positie van de bestuurder van IJM NL definitief worden ingevuld in lijn met de IJM strategie van Transform 2030.

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
<i>Kantoor en overige lasten</i>			
Inhuur derden			
- Marketing advies	6.681	25.000	10.526
- Profiel analyse sponsoren	3.025	2.000	-
- Strategie advies ambassadeurs	3.166	-	-
- Salesforce consultants	17.107	4.000	76
- Advieskosten personeelsbeleid	10.803	3.000	6.155
Totaal inhuur derden	40.782	34.000	16.757
Contributies en abonnementen	15.338	-	-
Kantoorbenodigdheden	10.959	9.100	10.527
Afschrijving software	1.175	-	2.850
Laptops (5)	4.350	-	2.652
Telefoonkosten	2.146	4.000	1.367
Diversen	4.373	-	14.427
Diverse CRM kosten	1.181	-	952
Representatiekosten	645	2.500	-
Postzegels	6.251	-	3.177
Boodschappen kantoor (verblijfskosten)	935	1.000	995
Verblijfskosten personeel retraite	2.125	4.000	1.845
Verblijfskosten personeel	2.505	500	1.191
Opleidingskosten	10.503	10.000	664
Accountantskosten	23.626	6.000	5.844
Salarisadministratie	1.204	1.000	702
Verzekeringen	821	1.000	812
Kosten IJM Europa (na aftrek € 5.000 bijdrage IJM Global)	6.203	-	-
Totaal kantoor en overige lasten	135.122	73.100	64.762

De accountantskosten zijn ten opzichte van 2017 fors gestegen. De oorzaken zijn een afrekening van meerwerk 2017 in 2018 verantwoord, de implementatie van een nieuw boekhoudsysteem in 2019 waardoor het samenstellen van de jaarrekening 2018 onder druk is gekomen en de groei van de organisatie waardoor de administratieve organisatie ruimte voor verbetering heeft.

BEHEER EN ADMINISTRATIE (vervolg)

	REALISATIE 2018 €	BEGROTING 2018 €	REALISATIE 2017 €
<i>Huisvestingslasten</i>			
Huur	32.303	40.000	20.567
Kosten verhuizing	13.551	6.000	-
Schoonmaak	879	1.500	-
<i>Totaal huisvestingslasten</i>	<u>46.733</u>	<u>47.500</u>	<u>20.567</u>
<i>Reiskosten</i>			
Nederland	11.233	4.000	5.658
Internationaal	32.654	30.500	33.308
Toerekening Educatie & mobilisatie	32.654-	30.500-	33.308-
Internationaal	-	-	-
<i>Totaal reiskosten</i>	<u>11.233</u>	<u>4.000</u>	<u>5.658</u>
<i>Lasten IJM Europe</i>			
Personeelslasten directeur	59.621	-	51.847
-/- Bijdrage IJM Global	58.000	-	51.847
<i>Totaal lasten IJM Europe</i>	<u>1.621</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

TOELICHTING LASTENVERDELING

Stichting International Justice Mission The Netherlands
Den Haag
Jaarrekening 2018

BESTEMMING	DOELSTELLING										SUPPORTKOSTEN			TOTAAL	BEGROOT	TOTAAL
	Urgente nood	India	India Mumbai	India Kolkata	Zuid-Azië	Ghana	Filippijnen	Calcutta	Roemenië	Educatie & mobilisatie	IJM Europe	Werving baten	Beheer & administratie	2018	2018	2017
Besteding in de veldkantoren	358.444	52.988	106.475	35.430	50.000	149.081	58.680	32.868	1.035	491.524	6.621	386.098	327.936	2.057.179	2.449.083	1.418.841
LASTEN																
Publiciteit en communicatie*										150.267		187.374		337.641	443.983	124.906
Personeelskosten**										308.603	1.621	198.724	134.848	643.796	725.000	362.140
Reiskosten										32.654			11.233	43.887	34.500	38.966
Huisvestingskosten													46.733	46.733	47.500	20.567
Kantoor en overige kosten													135.122	135.122	73.100	64.762

* Correctie 2017: -/ baten merchandise (reclassificatie) -/ -afboeking voorraad (stelselwijziging)

** -/ -Bijdrage IJM Global salariskosten bestuurder IJM Europe

OVERIGE GEGEVENS

Stichting International Justice Mission The Netherlands
Postbus 13815
2501 EV DEN HAAG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting International Justice Mission The Netherlands

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting International Justice Mission The Netherlands te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 13 tot en met pagina 27 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting International Justice Mission The Netherlands per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018 (met een balanstotaal van € 194.472);
2. de staat van baten en lasten over 2018 (met een resultaat van -/- € 163.030, tekort); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting International Justice Mission The Netherlands zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 3 tot en met pagina 10);
- het governanceverslag (pagina 11 en pagina 12).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 26 juni 2019.

WITh accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting International Justice Mission The Netherlands te Den Haag

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.